

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

24 квітня 2018 р.

№ 10-ріш

Справа №2-26.213/45-2017

**Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладання штрафу**

Адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - відділення), розглянувши матеріали справи №2-26.213/45-2017, яка стосується ознак вчинення Комунальним підприємством «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» (ідентифікаційний код 31913409; місцезнаходження: 57400, Миколаївська обл., Березанський район, смт Березанка, вул. Центральна, 5) (надалі - КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», Підприємство, Відповідач) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монополюним (домінуючим) становищем у вигляді дій суб'єкта господарювання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

(1) Порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монополюним (домінуючим) становищем у вигляді дій суб'єкта господарювання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. ВІДПОВІДАЧ

(2) Відповідачем у справі є КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», юридична особа, яка діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням Березанської районної ради від 26.05.2017 №17, створене згідно з рішенням сесії Березанської районної ради Миколаївської області від 08.05.2002 №1. Підприємство засноване на спільній власності територіальних громад сіл і селищ Березанського району Миколаївської області, інтереси яких у межах повноважень визначених законодавством України, представляє Березанська районна рада Миколаївської області.

(3) Основними видами діяльності КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» згідно з класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД), зокрема, є

каналізація, відведення й очищення стічних вод; збирання безпечних відходів; оброблення та видалення безпечних відходів.

(4) КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

(5) Розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 31.07.2017 №45-р, за власною ініціативою розпочато розгляд справи № 2-26.213/45-2017 у зв'язку з наявністю в діях КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем у вигляді дій суб'єкта господарювання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ ТА ЇХ ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(6) Початку розгляду справи передувало дослідження, яке здійснювалось відділенням за фактами та обставинами, повідомленими ТОВ «Еко Транс Миколаїв» у його заяві від 07.06.2017 № 125 (вх. номер відділення від 08.06.2017 №80-02/1204) (місцезнаходження: 54002, м. Миколаїв, вул. Мала Морська, 108) (надалі – Товариство), яку було подано до відділення, з приводу порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» під час здійснення діяльності у сфері захоронення, вивезення твердих побутових відходів.

(7) Відділенням від ТОВ «Еко Транс Миколаїв» отримано листа за вх. номером від 04.07.2017 №80-16 ЕК/-2017, в якому повідомлялося, що з боку КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» здійснено заходи щодо вичерпання конфліктної ситуації з Товариством та забезпечено організацію роботи Товариства із вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків для захоронення на відповідних територіях. Така інформація дала відділенню підстави вважати про відмову ТОВ «Еко Транс Миколаїв» від заяви щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», з якою Товариство звернулось до відділення.

(8) Відповідно до пункту 19 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (надалі – Правила), затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України №5 від 19.04.94, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 06.05.94 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.98 №169-р) (зі змінами) якщо заявник відмовився від заяви, вона залишається без розгляду, що не є перешкодою для продовження відділенням дослідження з питань, порушених у заяві.

Враховуючи зазначене, відділенням до Товариства було надіслано листа від 10.07.2017 №2-292/80-1004, в якому повідомлялось, що заява Товариства залишається без розгляду, та водночас відділення продовжує дослідження з питань, порушених у заяві.

У зв'язку з цим, відділенням було надіслано до КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» вимогу від 14.07.2017 №2-292/80-1028, в якій повідомлялось, що заява ТОВ «Еко Транс Миколаїв» залишена без розгляду, та водночас відділення продовжує дослідження з питань порушених у заяві, а також зазначалось, зокрема, що зміст заяви свідчив, що порушені питання стосуються ринку послуг у сфері поводження з побутовими

відходами, у зв'язку з чим відділенням проводиться дослідження вказаного ринку послуг.

(9) За результатами проведеного дослідження встановлено наступне.

(10) Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань основним видом діяльності ТОВ «Еко Транс Миколаїв» є збирання безпечних відходів, оброблення та видалення безпечних відходів.

Отже, Товариство здійснює підприємницьку діяльність, пов'язану із збиранням безпечних відходів, що є складовою послуги з вивезення побутових відходів.

(11) Згідно матеріалів заяви ТОВ «Еко Транс Миколаїв», та інформації й документів, отриманих відділенням від КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» листом від 21.07.2017 №151, встановлено, що ТОВ «Еко Транс Миколаїв» звернулось до КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» з листом від 29.03.2017 №77, в якому повідомлялось, що Товариством, згідно укладених договорів, протягом курортного сезону 2017 року буде здійснюватися збір твердих побутових відходів та рідких відходів з територій баз відпочинку, розташованих у курортній зоні Рибаківка та Лугове, та у зв'язку з цим, просило Підприємство надати для укладення відповідні договори на захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків.

(12) У відповідь КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» листом від 28.04.2017 №84 повідомило, що Товариству необхідно надати інформацію щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, та зазначено, що після отримання вказаних документів Підприємство підготує договір на захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків.

(13) Як свідчать матеріали заяви, ТОВ «Еко Транс Миколаїв» вважає такі вимоги Підприємства неправомірними, не погодилось з ними, та на початку червня 2017 року звернулось із відповідною заявою до відділення щодо таких неправомірних дій Підприємства.

(14) Станом на 08.06.2017 – дату звернення ТОВ «Еко Транс Миколаїв» до відділення із заявою, договір між КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків не було укладено.

Даний договір між КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» та ТОВ «Еко Транс Миколаїв» укладено 30.06.2017, після того, як відділенням, яким було розпочато дослідження за вказаними вище обставинами. Отже, вказаний договір було укладено майже через три місяці після звернення ТОВ «Еко Транс Миколаїв» до КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» щодо укладення вказаного договору.

(15) Згідно Статуту КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», та відповідно до інформації, наданої до відділення Березанською районною державною адміністрацією листами від 14.06.2017 №927-01-2-30-17 та від 15.08.2017 № 1270-01-2-30-17, Підприємством листами від 21.07.2017 №151, від 25.07.2017 №153 та від 26.07.2017 №154 встановлено, що:

на балансі Підприємства знаходиться звалище - полігон твердих побутових відходів в с. Лугове в межах території Коблевської сільської ради Березанського району Миколаївської області, де здійснюється захоронення твердих побутових відходів, які вивозяться Підприємством та іншими суб'єктами господарювання, з якими були укладені договори на захоронення твердих побутових відходів;

на балансі Підприємства знаходиться головна каналізаційна насосна станція, яка функціонує в зоні відпочинку с. Коблеве, до неї надходять каналізаційні стоки від каналізаційних станцій перших підйомів, які розташовані на територіях баз відпочинку;

Підприємство здійснює надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків в зонах відпочинку сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області;

надання послуг із вивезення твердих побутових відходів в зонах відпочинку сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове Березанського району Миколаївської області;

надання послуг із вивезення не каналізаційних стоків в зоні відпочинку с. Рибаківка Березанського району Миколаївської області;

інші суб'єкти господарювання не здійснюють діяльність з надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків, в межах території, в якій здійснює таку діяльність Підприємство.

(16) Підприємством із суб'єктами господарювання, які здійснюють збір та вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, укладаються договори на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків.

(17) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605, (надалі – Методика) відділенням проведено дослідження становища КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» на ринку послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків.

(18) Відповідно до пункту 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Пунктом 1.3. Методики визначено ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Відповідно до абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар – будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).

Згідно укладених договорів на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків, зазначені послуги оплачуються споживачами за тарифами, затвердженими відповідним рішенням Березанської районної ради Миколаївської області.

Таким чином, товарними межами ринку є послуги із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків.

(19) Споживачами послуг Підприємства є суб'єкти господарювання, які здійснюють збір та вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків в зонах відпочинку сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області, та укладають з Підприємством договори на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків.

(20) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів є неможливим або недоцільним.

Згідно пункту 1.3. Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої

споживач може задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

Згідно інформації Управління житлово-комунального господарства Миколаївської обласної державної адміністрації, наданої до відділення листом від 29.06.2017 №670/01-03. та Березанської районної державної адміністрації, наданої листом від 14.06.2017 №927-01-2-30-17, КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» в межах Березанського району Миколаївської області, є балансоутримувачем діючого звалища твердих побутових відходів, розташованого в межах території Коблевської сільської ради Березанського району Миколаївської області (с. Лугове). При цьому, будь-які інші суб'єкти господарювання, крім КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», не вказані як такі, що є балансоутримувачами саме діючих на законних підставах полігонів твердих побутових відходів та сміттєзвалищ в межах Березанського району Миколаївської області.

При цьому, як вже зазначалось вище, Підприємство фактично здійснює надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків в зонах відпочинку сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області.

За інформацією, що міститься в заяві ТОВ «Еко Транс Миколаїв», Товариство у 2016-2017 роках згідно укладених договорів здійснювало збір твердих побутових відходів та рідких відходів з територій баз відпочинку, розташованих у зонах відпочинку сіл Коблево, Рибаківка та Лугове Березанського району Миколаївської області.

Отже, для споживачів послуг Підприємства, якими є, зокрема, суб'єкти господарювання, які здійснюють збір та вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків в зонах відпочинку сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області, та, які укладають з Підприємством договори на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків (в тому числі й ТОВ «Еко Транс Миколаїв»), мінімальною територією, за межами якої, з точки зору вказаних споживачів, придбання вказаних послуг є неможливим або недоцільним, є частина території Березанського району Миколаївської області, зокрема, території сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області, оскільки придбання вказаної послуги саме вказаними споживачами у іншого суб'єкта господарювання, ніж Підприємство, яке надає аналогічні послуги поза межами вказаних територій, є неможливим через відсутність інших суб'єктів господарювання, які надають на законних підставах такі ж послуги, як і Підприємство у вказаних територіальних межах, та є недоцільним через виникнення додаткових витрат, зокрема, транспортних витрат, пов'язаних із транспортуванням відходів для захоронення до інших звалищ побутових відходів, які знаходяться поза межами Березанського району Миколаївської області, тобто в іншому районі Миколаївської області, більш віддаленому.

Таким чином, територіальними межами ринку визначено частину території Березанського району Миколаївської області, зокрема, території сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області.

(21) Згідно пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

Часовими межами ринку визначено 2016 рік – січень-липень 2017 року.

(22) Бар'єрами для вступу на ринок потенційних конкурентів є: адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання дозволу уповноважених органів на розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи на об'єктах та Державного акту на право постійного користування земельною ділянкою;

економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації роботи із захоронення твердих побутових відходів.

(23) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Враховуючи, що інші суб'єкти господарювання не здійснюють діяльність з надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків, в межах території, в якій здійснює діяльність Підприємство, відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, та згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції", Підприємство у межах територій, що ним обслуговуються — частини території Березанського району Миколаївської області, зокрема, територій сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області, протягом 2016 року та січня-липня 2017 року, займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків, як таке, що не мало жодного конкурента на зазначеному ринку.

(24) Аналізом положень чинного законодавства у сфері поводження із відходами встановлено наступне.

Статтею 1 Закону України "Про відходи" визначено, зокрема, що:

поводження з відходами — дії, спрямовані на запобігання утворення відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;

послуги з вивезення побутових відходів — збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;

послуги з захоронення побутових відходів — послуги з остаточного розміщення побутових відходів після їх перероблення (оброблення) у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів.

(25) Відповідно до статті 35-1 Закону України "Про відходи" поводження з побутовими відходами здійснюється відповідно до державних норм, стандартів і правил. Захоронення побутових відходів дозволяється тільки на спеціально обладнаних для цього полігонах/звалищах.

(26) Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 №435, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.12.2010 за № 1307/18602, затверджено Правила експлуатації полігонів побутових відходів, які є обов'язковими для суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією та утриманням полігонів побутових відходів (надалі - Правила).

(27) Пунктом 1.3. Правил визначено, що приймання побутових відходів - одна з операцій захоронення, пов'язана з перевіркою документів на відходи, їх склад і відсутність у них матеріалів і речовин, заборонених для захоронення на полігоні побутових відходів.

(28) Відповідно до пункту 1.4. Правил на полігони побутових відходів дозволяється приймати побутові відходи (окрім рідких побутових відходів та небезпечних відходів у складі побутових відходів) з житлових будинків, адміністративних і громадських установ та

організацій, підприємств торгівлі та громадського харчування, закладів культури і мистецтва, навчальних та лікувально-профілактичних закладів та інших підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, вуличний та садово-парковий змет і листя, а також подрібнені будівельні відходи і промислові відходи III та IV класів небезпеки відповідно до санітарних правил та норм, шлак і золу від сміттєспалювальних заводів.

(29) Згідно пункту 2.1. Правил на в'їзді до полігона побутових відходів має бути встановлений щит з такою інформацією:

- назва полігона побутових відходів;
- рік введення полігона в експлуатацію;
- найменування суб'єкта господарювання, що здійснює експлуатацію полігона побутових відходів;
- режим роботи полігона;
- види відходів, що приймаються на полігон;
- тарифи на надання послуг із захоронення побутових відходів;
- найменування структури, що забезпечує охорону полігона побутових відходів.

(30) Відповідно до пункту 2.2. Правил на кожному полігоні побутових відходів має бути контрольно-пропускний пункт (далі - КПП) і повинні бути встановлені автомобільні ваги для обліку кількості усіх видів відходів, що надходять на полігон побутових відходів.

(31) Згідно пункту 2.4. Правил керівництво полігона забезпечує приймальника КПП такими даними:

переліком промислових відходів і речовин, заборонених для захоронення на полігоні побутових відходів;

переліком підприємств, з якими оформлені договори на надання послуг із захоронення побутових відходів;

інформацією про місткість кузовів та коефіцієнт ущільнення транспортних засобів, в яких підприємства перевозять побутові відходи, зазначені у договорі.

(32) Відповідно до пункту 2.5. Правил приймальник на КПП контролює прибуття транспортного засобу з відходами і приймає їх за такими документами:

дорожній лист;

товарно-транспортна накладна, в якій наведено вид та кількість відходів.

(33) Таким чином, наведені законодавчі норми та будь-які інші нормативні акти не зобов'язують суб'єктів господарювання для укладення договору на надання послуг із захоронення відходів надавати будь-які документи щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копій технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу. Так само чинне законодавство не покладає обов'язку вимагати такі документи на суб'єкта господарювання, який надає послуги із захоронення відходів, та укладає відповідний договір на надання таких послуг.

Крім того, будь-якими нормативними актами не передбачено можливості відмови підприємством, що здійснює діяльність із захоронення твердих побутових відходів, суб'єкту господарювання в укладенні договору на захоронення відходів у разі його відмови надати вказані документи, чи обумовлення укладання такого договору тими чи іншими обставинами.

(34) Також згідно Статуту Підприємства до його повноважень не відноситься здійснення перевірки наявності у суб'єкта господарювання, який звертається за укладенням договору на захоронення побутових відходів, відповідних транспортних засобів, які планується залучити підприємством для надання послуг з вивезення відходів.

(35) Під час дослідження питань, порушених у заяві ТОВ «Еко Транс Миколаїв», відділенням до КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» було надіслано вимогу від 14.07.2017 №2-292/80-1028, згідно якої у Підприємства запитувалось, надати, зокрема, ґрунтовні пояснення, з посиланням на конкретні норми чинного законодавства, на якій підставі, під час укладення договору на захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків, Підприємство висуває вимогу до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» про надання пакету документів на спецтранспорт.

(36) Відповідь на вимогу відділення КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» надало листом від 21.07.2017 №151, за змістом якого встановлено наступне:

- на лист ТОВ «Еко Транс Миколаїв» від 29.03.2017 №77, з яким Товариство звернулось до Підприємства щодо укладення договорів на захоронення відходів, Підприємство надало відповідь листом за вих. №84 від 28.04.2017 (у зазначеному листі повідомлялось ТОВ «Еко Транс Миколаїв» про необхідність надання офіційної інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, та зазначено, що після отримання вказаних документів Підприємство підготує договір на захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків);

- лист за вих. №84 від 28.04.2017, направлений до ТОВ «Еко Транс Миколаїв», зумовлений тим, що протягом літнього періоду 2016 року до Підприємства в телефонному режимі звертались зі скаргами представники баз відпочинку, з якими ТОВ «Еко Транс Миколаїв» були укладені договори на вивезення твердих побутових відходів та рідких стоків, на не виконання договірних зобов'язань; також при особистій зустрічі керівників Підприємства до Товариства, останній повідомив, що на період звернення громадян, транспорт, який здійснював вивіз відходів твердих побутових відходів та рідких стоків, знаходився в несправному стані;

- також у листі повідомляється, що було встановлено, що від ряду баз відпочинку, якими у 2016 році були укладені договори з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» на вивезення твердих побутових відходів та рідких стоків, протягом оздоровчого сезону до очисних споруд не надходили не каналізаційні стоки (у підтвердження чого надано протокол засідання постійної комісії Березанської районної ради з питань регіонального розвитку, розвитку зон відпочинку та туризму, екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів від 11.07.2016, якою розглянуто ситуацію із укладенням договорів між ТОВ «Еко Транс Миколаїв» та оздоровчими закладами на вивезення каналізаційних стоків та твердих побутових відходів).

(37) Щодо наданих Підприємством пояснень, якими Підприємство зумовлювало надіслання до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» листа від 28.04.2017 №84, слід зазначити таке.

(38) Відділення відзначає, що ні вказаними вище законодавчими нормами, які регулюють діяльність у сфері поводження з відходами, ані іншими нормативно-правовими актами, обов'язковими для учасників спірних правовідносин, не передбачено можливості, у зв'язку з наявністю скарг, звернень щодо діяльності сторони договору, висувати під час укладення договору на надання відповідних послуг умов, не передбачених чинним законодавством, та внаслідок цього затягувати з укладенням договору, оскільки такі питання мають вирішуватися в порядку, встановленому законом, зокрема, шляхом звернення до відповідних правоохоронних та органів, що здійснюють держаний контроль за станом екології, охорони навколишнього середовища тощо.

(39) Підприємство у своїй господарській діяльності повинно дотримуватись вимог чинного законодавства, а тому, виконуючи рішення відповідних органів місцевого самоврядування (зокрема, постійної комісії Березанської районної ради з питань регіонального розвитку, розвитку зон відпочинку та туризму, екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів), не повинно вчиняти дії, які не відповідають чинному законодавству, зокрема у даному випадку, не мало права під час укладення договору на надання послуг із перевезення та очистки рідких не каналізаційних відходів, перевезення твердих побутових відходів та їх захоронення висувати умови надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, та пов'язувати укладення договору в залежності від виконання або не виконання таких умов, оскільки це не передбачено чинним законодавством.

До того ж, у наданому протоколі вказаної постійної комісії Березанської районної ради від 11.07.2016, не міститься будь-яких вимог, вказівок, рекомендацій, доручень тощо, згідно яких Підприємство зобов'язано під час укладення договорів на надання послуг із перевезення та очистки рідких не каналізаційних відходів, перевезення твердих побутових відходів та їх захоронення витребувати надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, та вирішувати питання укладення договору в залежності від надання або не надання таких документів.

(40) Отже, Підприємством не було надано належних обґрунтувань, з посиланням на конкретні норми чинного законодавства, на якій підставі під час укладення договору на захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків Підприємство висуває вимогу до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» про надання пакету документів на спецтранспорт.

(41) Відповідно до статті 42 Конституції України передбачено право кожної особи на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

(42) Згідно із частиною першою статті 19 Господарського кодексу України суб'єкти господарювання мають право без обмежень самостійно здійснювати господарську діяльність, що не суперечить законодавству.

(43) Оскільки, згідно із законодавством, здійснення діяльності із вивезення відходів для їх захоронення пов'язано із укладенням суб'єктом господарювання із підприємством, яке здійснює захоронення відходів, договору на надання послуг із захоронення відходів, то вимога КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» щодо подання під час укладення такого договору документів, не передбачених чинним законодавством, що регулює діяльність у сфері відходів, зокрема, подання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, є не законною.

(44) Як свідчить зміст листа КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» від 28.04.2017 №84 до ТОВ «Еко Транс Миколаїв», укладення договору пов'язувалось із наданням зазначених вище документів, що дає підстави вважати, що Підприємство не мало наміру укласти договір до надання або у разі ненадання таких документів ТОВ «Еко Транс Миколаїв», що фактично підтверджується подальшими діями Підприємства. Такий договір не укладався ним протягом певного часу, оскільки запитовані документи не були надані. Фактично договір був укладений лише після звернення ТОВ «Еко Транс Миколаїв» до відділення за захистом своїх прав, яким, у межах компетенції органів Антимонопольного комітету України, було розпочато дослідження за вказаними вище фактами, та внаслідок

втручання якого 30.06.2017 було укладено такий договір. При цьому, вказаний договір було укладено Підприємством з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» без надання останнім вищевказаної інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків вищевказаних документів, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, та від подання яких залежало питання щодо укладення вказаного договору.

Виходячи з того, що внаслідок зазначених вище неправомірних вимог Підприємства затягувалось укладення договору на надання вказаних послуг, то такі дії Підприємства є незаконними, а тому могли призвести до ущемлення, тобто порушення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв», зокрема, права на укладення договору на надання послуг із захоронення відходів відповідно до чинного законодавства та права фактичного придбання вказаної послуги у законному порядку.

(45) Наведені дії КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» могли призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, з огляду на таке.

(46) В ході розгляду справи встановлено, що за інформацією КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», наданою до відділення у листі від 07.12.2017 №269, до Підприємства із проханням щодо укладення договорів на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків, звертались, крім ТОВ «Еко Транс Миколаїв», інші суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність, аналогічну останньому – КП «Коблівський сількомунгосп» Коблівської міської ради та Рибаківське житлово-комунальне підприємство, та які є конкурентами ТОВ «Еко Транс Миколаїв».

(47) КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» із вказаними суб'єктами господарювання були укладені договори на надання послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків, які були діючими у 2017 році.

За інформацією Підприємства, між Підприємством та КП «Коблівський сількомунгосп» Коблівської міської ради та Рибаківське житлово-комунальне підприємство, не виникало спірних питань щодо укладення таких договорів, що дає підстави вважати, що вказані підприємства не мали проблемних питань під час укладення цих договорів, зокрема, щодо подання документів, не передбачених чинним законодавством, що регулює діяльність у сфері відходів.

(48) Оскільки, згідно з законодавством, здійснення діяльності із вивезення відходів для їх захоронення пов'язано із укладенням суб'єктом господарювання із підприємством, яке здійснює захоронення відходів, договору на надання послуг із захоронення відходів, то вимога КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» щодо подання документів, не передбачених чинним законодавством, що регулює діяльність у сфері відходів, та як наслідок затягування із укладенням договору на надання вказаних послуг, у зв'язку із невиконанням вказаної вимоги, має наслідком створення перешкод у розширенні ринку послуг зі збору та вивезення відходів та не каналізаційних стоків, яке могло б мати місце за рахунок вступу на нього нових учасників, в даному випадку - ТОВ «Еко Транс Миколаїв», для вступ якого створювалися перешкоди незаконними діями Підприємства, а отже, й можливість обмеження конкуренції на вказаному ринку послуг.

(49) За умов значної конкуренції на ринку наведені вище дії КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» були б неможливими, оскільки маючи зацікавлення продати свій товар, Підприємство не допустило б висування суб'єктам господарювання умов щодо укладення договорів, які не відповідають вимогам чинного законодавства. В іншому випадку

- за наявності значної конкуренції на ринку, у разі висування умов для укладення договору, не передбачених законодавством, споживач міг би обрати для себе іншого постачальника послуг, який дотримується вимог законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів, які полягають в одержанні послуги виключно на умовах, передбачених законодавством.

5. ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(50) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку.

(51) Згідно частини третьої статті 13 цього Закону зловживання монопольним становищем забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

(52) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції" порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

(53) Отже, за змістом наведених норм, Закон забороняє діяльність суб'єктів господарювання, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку, яка або негативно впливає на структуру ринку (тобто на присутність на ньому інших конкурентів), що створює перешкоди для підтримки існуючого рівня конкуренції, або її розвитку, або таку діяльність, що порушує законні інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів, тобто фізичних та юридичних осіб, які залишаються незахищеними за відсутності ефективного функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією між учасниками.

(54) Таким чином, з огляду на наявність монопольного становища КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» на ринку послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків в межах території, що ним обслуговується, дії Підприємства щодо висування ТОВ «Еко Транс Миколаїв» під час укладання договору на надання послуг захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків умов, які не передбачені вимогами чинного законодавства (надати інформацію щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу), та, як наслідок, затягування із укладенням договору на надання вказаних послуг, що могло призвести до ущемлення інтересів споживача, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем у вигляді дій суб'єкта господарювання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА НА ПОДАННЯ З ПОПЕРЕДНІМИ ВИСНОВКАМИ У СПРАВІ

(55) Відділенням листом від 22.02.2018 № 1-292/80-73 до КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» надіслано копію подання про попередні висновки від 22.02.2018

№1-06/3-пв у даній справі, яке, згідно повідомлення про вручення поштового відправлення № 54001 32442033, отримано Підприємством 28.02.2018.

(56) КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» на подання про попередні висновки у даній справі листом від 30.03.2018 без номеру (вх. №80-01/773 від 03.04.2018) надало до відділення відповідь щодо обставин, викладених у вказаному поданні. Розглянувши надану Підприємством відповідь, відділення не погоджується із наведеними доводами та їх обґрунтуваннями, виходячи з наступного.

(57) Щодо доводів Підприємства, що у поданні про попередні висновки у даній справі не наведено та не обґрунтовано належним чином, які саме дії, в розумінні частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», свідчать про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 вказаного Закону.

(58) Відділення відзначає, що у поданні про попередні висновки не йдеться про те, що дії Підприємства у розумінні саме частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 вказаного закону.

Справу №2-26.213/45-2017 стосовно Підприємства розпочато розпорядженням адміністративної колегії відділення від 31.07.2017 №45-р за іншою законодавчою нормою, ніж вказує Підприємство, а саме: у зв'язку із наявністю в діях Підприємства ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем у вигляді дій суб'єкта господарювання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Також про вчинення порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а не порушення, передбаченого частиною другою статті 13 вказаного Закону (як зазначає Підприємство), йдеться і у поданні про попередні висновки у даній справі.

Відповідна правова позиція щодо застосування статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» викладена у пункті 16 постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 №15, де зазначено, що у застосуванні вказаної законодавчої норми господарським судам необхідно мати на увазі, що частина перша її містить кваліфікуючі ознаки зловживання монопольним (домінуючим) становищем стосовно необмеженого кола випадків такого зловживання, а частина друга - перелік деяких з числа відповідних випадків, причому цей перелік не є вичерпним. Отже, сама лише відсутність у згаданому переліку вказівки про ті чи інші дії (бездіяльність) суб'єкта господарювання не є перешкодою для кваліфікації таких дій (бездіяльності) за ознаками частини першої даної статті.

Отже, кваліфікуючи дії Підприємства як порушення, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», відділення діяло відповідно до вимог вказаного закону.

Виходячи з наведеного, доводи Підприємства, щодо не обґрунтування відділенням того, які його дії, у розумінні саме частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (норма, за якою не було порушено справу стосовно Підприємства та про які не йдеться у процесуальних документах цієї справи), призвели до порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 вказаного Закону, є безпідставними.

(59) Підприємство зазначає, що пропозиція КП «Причорномор'є», направлена ТОВ «Еко Транс Миколаїв» про надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не

каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, не може розцінюватися як ущемлення інтересів споживачів, оскільки:

- у листі Підприємства, адресованому ТОВ «Еко Транс Миколаїв», не зазначено про відсутність наміру у Підприємства укласти договір із заявником, натомість, констатовано факт, що такий договір буде укладено після отримання запитуваних документів;

- така пропозиція Підприємства була зумовлена скаргами протягом літнього періоду 2016 року до керівництва підприємства представників баз відпочинку, з якими ТОВ «Еко Транс Миколаїв» були укладені договори на вивезення твердих побутових відходів та рідких стоків, на не виконання договірних зобов'язань, а також фактом не надходження до очисних споруд не каналізаційних стоків від ряду баз відпочинку, з якими у 2016 році були укладені договори з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» на вивезення твердих побутових відходів;

- така пропозиція Підприємства зумовлена й рекомендаціями №2 від 29.08.2016, наданими Підприємству постійною комісією Миколаївської обласної ради з питань екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів щодо вжиття заходів щодо виявлення та припинення несанкціонованого скиду стічних вод на виїзді в Рибаківську зону відпочинку в районі ряду оздоровчих закладів, а також налагодження ефективного контролю за збиранням та очисткою каналізаційних стоків, збиранням та вивозом сміття на Чорноморському узбережжі відповідно до чинного законодавства;

- у зв'язку із виявленням факту не надходження до очисних споруд не каналізаційних стоків від ряду баз відпочинку, з якими у 2016 році були укладені договори з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» на вивезення твердих побутових відходів, Підприємству на засіданні постійної комісії Березанської районної ради з питань регіонального розвитку, розвитку зон відпочинку та туризму, екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів, розглянути ситуацію із укладенням договорів між ТОВ «Еко Транс Миколаїв» та оздоровчими закладами на вивезення каналізаційних стоків та твердих побутових відходів.

Виходячи з наведеного, Підприємство вважає, що пропозиція надати інформацію щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, з огляду на зазначені вище обов'язки, покладені на Підприємство, не може розцінюватися як зловживання монопольним становищем.

(60) Такі твердження відділення спростовує наступним.

Як вже зазначалось у цьому рішенні, Закон України “Про відходи” та Правила експлуатації полігонів побутових відходів, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 №435, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 22.12.2010 за № 1307/18602, якими врегульовані питання у сфері поводження з відходами, та які є обов'язковими для суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією та утриманням полігонів побутових відходів, та будь-які інші нормативні акти у сфері поводження з відходами не зобов'язують суб'єктів господарювання для укладення договору на надання послуг із захоронення відходів надавати будь-які документи щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копій технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу. Так само чинне законодавство не покладає на суб'єкта господарювання, який надає послуги із захоронення відходів, та укладає відповідний договір на надання таких послуг, обов'язку вимагати такі документи.

Крім того, будь-якими нормативними актами не передбачено можливості відмови підприємством, що здійснює діяльність із захоронення твердих побутових відходів, суб'єкту господарювання в укладенні договору на захоронення відходів у разі його відмови надати

вказані документи, чи обумовлення укладання такого договору тими чи іншими обставинами, а тому неправомірними є і дії із затягування з укладенням такого договору із зазначених підстав.

КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» листом від 28.04.2017 №84 на лист ТОВ «Еко Транс Миколаїв» від 29.03.2017 №77, в якому містилася пропозиція укласти договір на захоронення твердих побутових відходів, повідомило, що необхідно надати інформацію щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, та зазначено, що **після отримання вказаних документів підприємство підготує договір** на захоронення твердих побутових відходів та очистку не каналізаційних стоків.

Отже, за змістом вказаного листа, укладення договору пов'язувалось із наданням зазначених вище документів, тобто позитивне вирішення питання щодо укладення вказаного договору залежало від того, чи будуть надані ТОВ «Еко Транс Миколаїв» документи, що запитувались Підприємством. Така позиція підприємства дає підстави вважати, що Підприємство не мало наміру укласти договір до надання або у разі ненадання таких документів ТОВ «Еко Транс Миколаїв», що фактично підтверджується подальшими діями Підприємства. Як вже зазначалось вище такий договір протягом певного часу не укладався, оскільки запитувані документи не були надані; договір був укладений після звернення ТОВ «Еко Транс Миколаїв» до відділення за захистом своїх прав, яким було розпочато дослідження за вказаними вище фактами, та внаслідок втручання якого 30.06.2017 було укладено такий договір. Вказаний договір було укладено Підприємством з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» без надання останнім вищевказаної інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків вищевказаних документів, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу, та від подання яких залежало питання щодо укладення вказаного договору.

Виходячи з того, що внаслідок таких не законних вимог Підприємства затягувалось укладення договору на надання вказаних послуг, то такі дії Підприємства є незаконними, а тому могли призвести до ущемлення, тобто порушення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв», зокрема, права на укладення договору на надання послуг із захоронення відходів відповідно до чинного законодавства та права фактичного придбання вказаної послуги у законному порядку.

(61) Щодо тверджень, що відповідно до законодавства про відходи збирання та перевезення побутових відходів здійснюється спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, в той час як пропозиція Підприємства надати інформацію щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, була зумовлена скаргами до керівництва Підприємства баз відпочинку, з якими ТОВ «Еко Транс Миколаїв» були укладені договори на вивезення твердих побутових відходів та рідких стоків, стосовно не виконання договірних зобов'язань, іншими діями ТОВ «Еко Транс Миколаїв», які, на думку Підприємства, свідчили про неналежну діяльність щодо надання вказаних послуг.

Відділення не заперечує, що відповідно до законодавства про відходи збирання та перевезення побутових відходів здійснюється спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Разом з тим, будь-якими нормами законодавства про відходи не надано повноважень підприємству, що здійснює захоронення відходів, здійснювати контроль за дотриманням законодавства про відходи, зокрема, здійснювати перевірку щодо наявності у суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, спеціально обладнаних для цього транспортних засобів.

Відділення відзначає, що ні вказаними вище законодавчими нормами, які регулюють діяльність у сфері поводження з відходами, ані іншими нормативно-правовими актами, обов'язковими для учасників спірних правовідносин, не передбачено можливості, у зв'язку з наявністю скарг, звернень щодо діяльності сторони договору, висувати під час укладення договору на надання відповідних послуг умов, не передбачених чинним законодавством, та внаслідок цього затягувати з укладенням договору, оскільки такі питання мають вирішуватися в порядку, встановленому законом, зокрема шляхом звернення до відповідних правоохоронних та органів, що здійснюють державний контроль за станом екології, охорони навколишнього середовища тощо.

(62) Щодо тверджень Підприємства про те, що пропозиція про надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, була зумовлена й рекомендаціями №2 від 29.08.2016, наданими Підприємству постійною комісією Миколаївської обласної ради з питань екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів щодо вжиття заходів, щодо виявлення та припинення несанкціонованого скиду стічних вод на виїзді в Рибаківську зону відпочинку в районі ряду оздоровчих закладів, а також налагодження ефективного контролю за збиранням та очисткою каналізаційних стоків, збиранням та вивозом сміття на Чорноморському узбережжі відповідно до чинного законодавства.

Також Підприємство відзначає, що у зв'язку із виявленням факту не надходження до очисних споруд не каналізаційних стоків від ряду баз відпочинку, з якими у 2016 році були укладені договори з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» на вивезення твердих побутових відходів, Підприємству було рекомендовано на засіданні постійної комісії Березанської районної ради з питань регіонального розвитку, розвитку зон відпочинку та туризму, екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів, розглянути ситуацію із укладенням договорів між ТОВ «Еко Транс Миколаїв» та оздоровчими закладами на вивезення каналізаційних стоків та твердих побутових відходів.

Відділення відзначає, що Підприємство невірно наводить зміст зазначеного документу, оскільки про вжиття вказаних заходів вказувалось не безпосередньо Підприємству, а Березанській райдержадміністрації та районній раді, Коблевській та Рибаківській сільським радам Березанського району, постійній комісії Березанської районної ради з питань регіонального розвитку, розвитку зон відпочинку та туризму, екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів, про що прямо вказано у тексті рекомендацій постійної комісії Миколаївської обласної ради з питань екології, охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів №2 від 29.08.2016 (пункт 4 (підпункти 4.1., 4.2., 4.3., 4.5.)), тобто про виконання вказаних Підприємством заходів вказувалось не Підприємству, а зазначеним місцевим органам влади та самоврядування.

Щодо Підприємства, то згідно пункту 5 вказаних рекомендацій, Підприємству було рекомендовано:

- надати інформацію щодо відсутності укладених угод на збір та очищення стічних вод, вивезення твердих побутових відходів з відповідними оздоровчими закладами на території Березанського району до Коблевської та Рибаківської сільських рад Березанського району, Березанської районної ради та райдержадміністрації, правоохоронних органів, державної екологічної інспекції в Миколаївській області, державної екологічної інспекції Північно-Західного регіону Чорного моря з метою вжиття відповідних заходів реагування в межах повноважень (підпункт 5.1. пункту 5 рекомендацій);

- вжити заходів щодо завершення виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення її експертизи на проведення робіт з реконструкції каналізаційних та очисних споруд підприємства. Активізувати дії щодо залучення коштів на реалізацію проектів реконструкції каналізаційних та очисних споруд з Державного фонду регіонального розвитку, обласного та інших бюджетів, інших незаборонених чинним законодавством

джерел тощо, направити відповідні звернення та пакети необхідних документів до відповідних установ (підпункт 5.2. пункту 5 рекомендацій);

- обладнати каналізаційні мережі скидів з оздоровчих закладів запірною арматурою з метою недопущення безконтрольних скидів фекалій у каналізаційні колектор (підпункт 5.3. пункту 5 рекомендацій).

Отже, у зазначених рекомендаціях Підприємству вказувалось про вжиття зовсім інших за змістом дій та заходів, а не тих, про які вказує Підприємство у наведених вище доводах. Як вже зазначалось вище, про вжиття заходів, про які вказує Підприємство у своїх доводах, вказувалось відповідним місцевим органам влади та самоврядування, а не безпосередньо Підприємству.

Крім того, у документах, прийнятих вказаними органами, не міститься будь-яких вимог, вказівок, рекомендацій, доручень тощо, згідно яких, для забезпечення виконання вказаних рекомендацій органами, яким вони надані, Підприємство зобов'язано під час укладення вказаних договорів витребувати надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, та вирішувати питання укладення договору в залежності від надання або не надання таких документів.

Разом з тим, відділення зазначає, що навіть якщо Підприємство і залучалось до виконання вказаних рекомендацій, то це не звільняє Підприємство від обов'язку дотримуватись вимог чинного законодавства, а тому Підприємство не повинно вчиняти дії, які не відповідають чинному законодавству, зокрема, у даному випадку, під час укладення договору на надання послуг із захоронення відходів висувати не передбачені чинним законодавством умови надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, та пов'язувати укладення договору в залежності від виконання або не виконання таких умов.

Також відділенням в ході розгляду справи було надіслано вимогу від 17.04.2018 №1-292/51-309 до Березанської районної ради Миколаївської області, яка створила та є власником КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», стосовно надання (делегування) повноваження щодо здійснення контролю за збиранням та вивезенням твердих побутових відходів, каналізаційний та не каналізаційних стоків, зокрема, здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність зі збирання та вивезення твердих побутових відходів, каналізаційний та не каналізаційних стоків; додержанням юридичними особами вимог у сфері поводження з відходами, відповідно до Закону України «Про відходи», та інших питань, що мають відношення до обставин справи № 2-26.213/45-2017.

У відповідь на вимогу відділення Березанська районна рада листом від 20.04.2018 №41-04-33 повідомила наступне:

- Березанська районна рада додаткових рішень, розпоряджень, що стосуються надання повноважень щодо здійснення контролю за збиранням та вивезенням твердих побутових відходів, каналізаційних та не каналізаційних стоків, зокрема здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність із збиранням та вивезенням твердих побутових відходів, каналізаційних та не каналізаційних стоків, додержанням особами вимог у сфері поводження з відходами відповідно до Закону України «Про відходи», не приймались;

- доручення, вказівки тощо, щодо вжиття заходів щодо виявлення та припинення несанкціонованого скиду стічних вод у зоні відпочинку с.Рибаківка, де здійснює свою діяльність ТОВ «Еко Транс Миколаїв», а також налагодження контролю за збиранням та

очисткою каналізаційних стоків, за збиранням та вивезенням сміття на Чорноморському узбережжі Березанською районною радою, не надавались;

- підтверджуючої документації, якою зафіксовано (виявлено) факти не надходження до очисних споруд не каналізаційних стоків від ряду баз відпочинку, з якими у 2016 році були укладені договори з ТОВ «Еко Транс Миколаїв» на вивезення твердих побутових відходів у Березанській районній раді не зареєстровано;

- Постійною комісією районної ради з питань регіонального розвитку, розвитку зон відпочинку та туризму, екології, охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів вказівки, рекомендації, доручення тощо, згідно яких Підприємство зобов'язано під час укладання договорів на надання послуг із перевезення та очистки рідких не каналізаційних відходів, перевезення твердих побутових відходів та їх захоронення витребувати надання інформації щодо наявності транспортних засобів які планується залучати для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків та вирішувати питання укладання договору в залежності від надання або не надання таких документів, не надавались.

- Березанською районною радою стосовно ТОВ «Еко Транс Миколаїв» ніяких заходів реагування не приймалось. Були направлені листи до відповідних органів.

Отже, зміст отриманої інформації підтверджує доводи відділення про те, що:

- Березанською районною радою Миколаївської області, яка створила та є власником КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», не надавались вказаному підприємству повноваження щодо здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність зі збирання та вивезення твердих побутових відходів, каналізаційних та не каналізаційних стоків, за додержанням вимог у сфері поводження з відходами відповідно до Закону України «Про відходи»;

- рекомендаціями вказаних вище постійних комісій Миколаївської обласної ради та Березанської районної ради не надавались будь-які вказівки, рекомендації, доручення тощо, згідно яких Підприємство зобов'язано під час укладання договорів на надання послуг із перевезення та очистки рідких не каналізаційних відходів, перевезення твердих побутових відходів та їх захоронення витребувати надання інформації щодо наявності у суб'єктів господарювання транспортних засобів, які планується залучати для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків та вирішувати питання укладання договору в залежності від надання або не надання таких документів.

(63) Щодо тверджень Підприємства, які були висловлені під час засідання адміністративної колегії відділення 24.04.2018, якою розглядалась дана справа, про те, що його було призначено відповідальним за санітарний стан рекреаційної зони узбережжя Чорного моря.

З приводу зазначеного, відділення відзначає, що із наведеного жодним чином не впливає, що Підприємством під час виконання своїх функцій можуть вчинятися дії, не передбачені чинним законодавством, зокрема, це не надає право під час укладення договору на надання послуг із захоронення відходів висувати не передбачені чинним законодавством умови надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, та пов'язувати укладення такого договору в залежність від виконання або не виконання таких умов.

(64) Щодо доводів Підприємства про те, що посилення в поданні про попередні висновки на те, що дії Підприємства призвели до ущемлення інтересів заявника, не можуть бути прийняті до уваги, зважаючи на факт укладення договору із ТОВ «Еко Транс Миколаїв» на надання послуг із перевезення та очистки рідких не каналізаційних відходів,

перевезення твердих побутових відходів та їх захоронення від 30.06.2017 №61, та те, що заява ТОВ «Еко Транс Миколаїв» про порушення Підприємством законодавства про захист економічної конкуренції, в подальшому, була відкликана заявником у зв'язку із вичерпанням конфліктної ситуації та залишена відділенням без розгляду, а також, що дії Підприємства не могли призвести та не призвели до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, тому відсутні підстави вважати в діях підприємства порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку.

Ці твердження спростовуються наступним.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку.

Отже, зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є не тільки дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до, зокрема, реального ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, а й дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до правової позиції, викладеної у пункті 14 постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 №15, для кваліфікації дій суб'єктів господарювання як, зокрема, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, не є обов'язковим з'ясування настання наслідків у формі відповідно недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (конкурентів, покупців) чи споживачів, зокрема через заподіяння їм шкоди (збитків) або іншого реального порушення їх прав чи інтересів, чи настання інших відповідних наслідків.

Достатнім є встановлення самого факту вчинення дій, визначених законом як зловживання монопольним (домінуючим) становищем (частина друга статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції") або можливості настання зазначених наслідків у зв'язку з відповідними діями таких суб'єктів господарювання (частина перша статей 6 і 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції").

Виходячи з наведеного, оскільки Підприємством до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» під час укладення договору на надання послуг із перевезення та очистки рідких не каналізаційних відходів, перевезення твердих побутових відходів та їх захоронення висувалися умови, не передбачені чинним законодавством, з виконанням яких пов'язувалось укладення відповідного договору, та внаслідок чого затягувалось укладення договору на надання вказаних послуг, то такі дії Підприємства є незаконними, а тому могли призвести до ущемлення, тобто порушення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв», зокрема, права на укладення договору на отримання послуги відповідно до чинного законодавства та фактичного отримання вказаної послуги у законному порядку.

В той же час, вичерпання конфліктної ситуації між Підприємством та ТОВ «Еко Транс Миколаїв» не може означати, що не відбулося факту можливого ущемлення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв» з боку Підприємства, оскільки підтвердженням такого можливого ущемлення інтересів, є факт звернення ТОВ «Еко Транс Миколаїв» до відділення із заявою від 07.06.2017 № 125 щодо порушення законодавства про захист економічної

конкуренції КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» під час здійснення діяльності у сфері захоронення, вивезення твердих побутових відходів, в якій повідомлялися спірні обставини, про які ідеться у цьому рішенні відділення, зокрема, ТОВ «Еко Транс Миколаїв» зазначало про неправомірність дій Підприємства щодо вимоги про надання інформації щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, як умови укладення договору про надання вказаних послуг, та просило відділення з'ясувати законність дій Підприємства. Слід відзначити, що реального ущемлення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв» у вигляді не укладення договору на отримання вказаних послуг та позбавлення права на отримання послуги у законному порядку (відповідно до договору), тому і не відбулося, що ця конфліктна ситуація була врегульована з початком проведення відділенням дослідження наведених питань.

(65) Щодо відкликання ТОВ «Еко Транс Миколаїв» заяви від 07.06.2017 № 125 щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», яку було подано до відділення та залишення її відділенням без розгляду.

Як вже зазначалось вище, відповідно до пункту 19 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (надалі – Правила), затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України №5 від 19.04.94, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 06.05.94 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.98 №169-р) (зі змінами) якщо заявник відмовився від заяви, вона залишається без розгляду, що не є перешкодою для продовження відділенням дослідження з питань, порушених у заяві.

Отже, згідно вказаної законодавчої норми органи Антимонопольного комітету України мають право у разі відмови заявника від заяви продовжувати дослідження з питань, порушених у заяві.

У зв'язку з цим, відділенням було надіслано до КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» вимогу від 14.07.2017 №2-292/80-1028, в якій повідомлялось, що заява ТОВ «Еко Транс Миколаїв» залишена без розгляду, та водночас зазначалось, що відділення продовжує дослідження з питань порушених у заяві, а також зазначалось, зокрема, що зміст заяви свідчив, що порушені питання стосуються ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами, у зв'язку з чим відділенням проводиться дослідження вказаного ринку послуг. Отже, продовживши дослідження з питань, порушених у заяві ТОВ «Еко Транс Миколаїв» від 07.06.2017 № 125, відділення діяло відповідно до вимог чинного законодавства.

Відповідно до частини першою статті 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в тому числі наслідків такого порушення, органи Антимонопольного комітету України приймають розпорядження про початок розгляду справи.

Отже, у разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в тому числі наслідків такого порушення, прийняття органами Антимонопольного комітету України розпорядження про початок розгляду справи є їх обов'язком.

Оскільки відділенням за результатами проведеного дослідження було встановлено, що дії Підприємства щодо наведених у заяві питань містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку, розпорядженням адміністративної колегії відділення від 31.07.2017 №45-р, за вказаними ознаками порушення розпочато розгляд справи № 2-26.213/45-2017 стосовно КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», прийняття якого є обов'язком органу Антимонопольного комітету України відповідно до частини

першої статті 37 вказаного Закону.

(66) Щодо тверджень, що дії Підприємства не могли та не призвели до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Як вже зазначалось вище, ТОВ «Еко Транс Миколаїв» здійснює підприємницьку діяльність, пов'язану із збиранням безпечних відходів, що є складовою послуги з вивезення побутових відходів, а тому є учасником ринку послуг зі збору та вивезення побутових відходів.

У рішенні відділення зазначено, що наслідком дій Підприємства (окрім того, що його дії могли призвести до ущемлення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв»), є й можливість обмеження конкуренції на вказаному ринку послуг зі збору та вивезення побутових відходів. Це ґрунтується на тому, що, оскільки згідно із законодавством, здійснення діяльності зі збору та вивезення відходів для їх захоронення пов'язано із укладенням суб'єктом господарювання із підприємством, яке здійснює захоронення відходів, договору на надання послуг із захоронення відходів, то вимога КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» щодо подання документів, не передбачених чинним законодавством, що регулює діяльність у сфері відходів, та, як наслідок, затягування із укладенням договору на надання послуг із захоронення, у зв'язку із невиконанням вказаної вимоги, могли створювати перешкоди у розширенні ринку послуг зі збору та вивезення побутових відходів, яке могло б мати місце за рахунок вступу на нього нових учасників, в даному випадку - ТОВ «Еко Транс Миколаїв», для вступу якого створювалися перешкоди незаконними діями Підприємства.

(67) Отже, з огляду на те, що дії Підприємства, яке займає монопольне становище на ринку послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків, могли призвести до ущемлення інтересів ТОВ «Еко Транс Миколаїв» то, з огляду на норми частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», такі дії Підприємства є зловживанням монопольним становищем на ринку, що, відповідно до пункту 2 статті 50 вказаного Закону, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, за вчинення якого передбачена відповідальність, встановлена вказаним Законом. Тому відділенням обґрунтовано кваліфіковано дії Підприємства за вказаними законодавчими нормами.

Виходячи з викладеного, наведені Підприємством доводи не спростовують висновків, викладених у поданні про попередні висновки у даній справі.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(68) За порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», відповідно до абзацу другого частини першої, абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи Антимонопольного Комітету України накладають штрафи на суб'єктів господарювання – юридичних осіб у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(69) Згідно фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва, наданого КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є», листом від 01.02.2018 № 21, чистий дохід Підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2017 рік становить 3 951,9 тис. грн. (три мільйони дев'ятсот п'ятдесят одна тисяча дев'ятсот гривень).

(70) Враховуючи вищевикладене, керуючись статтею 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтею 48 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного

комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного Комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 №90/299, (із змінами), адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Комунальне підприємство «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» (ідентифікаційний код 31913409; місцезнаходження: 57400, Миколаївська обл., Березанський район, смт Березанка, вул. Центральна, 5) у межах території, що ним обслуговується, а саме: частини території Березанського району Миколаївської області, зокрема, територій сіл Коблеве, Рибаківка, Лугове та Морське Березанського району Миколаївської області, протягом 2016 року та січня-липня 2017 року, займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків, як таке, що не мало жодного конкурента на зазначеному ринку.

2. Визнати дії Комунального підприємства «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» (ідентифікаційний код 31913409; місцезнаходження: 57400, Миколаївська обл., Березанський район, смт Березанка, вул. Центральна, 5), які полягали у висуванні Підприємством до ТОВ «Еко Транс Миколаїв» під час укладання договору на надання послуг захоронення твердих побутових відходів та очистки не каналізаційних стоків умов, які не передбачені вимогами чинного законодавства (надати інформацію щодо наявності транспортних засобів, які планується залучити для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів та не каналізаційних стоків, а саме - копії технічних паспортів та актів державного технічного огляду технологічного транспортного засобу), та, як наслідок, затягування із укладенням договору на надання вказаних послуг, що могло призвести до ущемлення інтересів споживача, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем у вигляді дій суб'єкта господарювання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинення порушення, зазначеного у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на Комунальне підприємство «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КП «Дирекція оздоровчих закладів «Причорномор'є» надавати до відділення протягом року з дня отримання рішення у справі № 2-26.213/45-2017 щоквартально до 30 числа останнього місяця кожного кварталу, інформацію та підтверджуючі документи щодо: договорів на надання послуг із захоронення відходів та очистки не каналізаційних стоків, які укладаються за наявності протоколу розбіжностей між Підприємством та суб'єктами господарювання, які здійснюють збір та вивезення відходів та не каналізаційних стоків, та випадків відмови Підприємством щодо укладення вказаних договорів.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України „Про захист економічної конкуренції” протягом п’яти днів з дня сплати штрафу суб’єкт господарювання зобов’язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду Миколаївській області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії
Миколаївського обласного
територіального відділення
Антимонопольного комітету України

В. Харченко